A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2010. január 28.*

A C-264/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hof van Cassatie (Belgium) a Bírósághoz 2008. június 19-én érkezett, 2008. május 22-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Belgische Staat**

és

a **Direct Parcel Distribution Belgium NV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans (előadó), a második tanács elnökeként eljárva, K. Schiemann és L. Bay Larsen bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Direct Parcel Distribution Belgium NV képviseletében K. Wille advocaat,

– a belga kormány képviseletében J.-C. Halleux, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében M. Dowgielewicz, meghatalmazotti minőségben,

– a finn kormány képviseletében A. Guimaraes-Purokoski, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében W. Roels, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Vámkódex) 217. cikke (1) bekezdésének és 221. cikke (1) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Belgische Staat (belga állam) és a Direct Parcel Distribution Belgium NV (a továbbiakban: Direct Parcel) között behozatali vámok utólagos beszedése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretébe terjesztették elő.

Jogi háttér

A Vámkódex

3 A Vámkódex 217. cikke szerint:

„(1) A vámhatóságnak, amint rendelkezésére állnak a szükséges adatok, ki kell számítania minden egyes, vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vám

összegét (a továbbiakban »vámösszeg«), és be kell jegyeznie a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba (könyvelésbe vétel).

[…]

(2) A tagállamok határozzák meg a vámösszegek könyvelésbe vételére szolgáló gyakorlati eljárásokat. Ezek az eljárások eltérhetnek annak megfelelően, hogy a vámtartozás keletkezésének körülményeire tekintettel, a vámhatóság bizonyos lehet-e afelől, hogy az említett összegeket megfizetik."

4 A Vámkódex 221. cikkének (1) és (3) bekezdése értelmében:

„(1) A könyvelésbe vételt követően a vámösszeget a megfelelő eljárások szerint közölni kell az adóssal.

[…]

(3) A vámtartozás keletkezésétől számított 3 év lejárta után az adóssal már nem lehet közölni a tartozás összegét. Ha azonban a vámhatóság büntetőeljárás alapjául szolgáló cselekmény következtében nem tudta megállapítani a jogszabály alapján fizetendő vámtartozás pontos összegét, a 3 éves határidő lejárta után is lehet azt közölni, ha a hatályos rendelkezések azt lehetővé teszik."

Az Európai Közösségek saját forrásaira vonatkozó szabályozás

5 A Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 94/728/EK, Euratom határozat végrehajtásáról szóló, 2000. május 22-i 1150/2000/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 130., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 169. o.) 6. cikke szabályokat tartalmaz többek között a vámtartozásból származó összegnek a saját források könyvelésébe való bejegyzésére vonatkozóan, amelynek feltétele az említett vámok megállapítása e rendelet 2. cikke értelmében.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

6 1999. november 18-án a Boeckmans België NV társaság (a továbbiakban: Boeckmans België) ideiglenes nyilatkozatot nyújtott be az antwerpeni vám- és fogyasztásiadó-igazgatási szervhez egy konténer cukrászati termékre vonatkozóan, amelynek címzettje a Direct Parcel volt.

7 A konténert leszállították a Direct Parcel részére, anélkül hogy a bejelentéssel kapcsolatos eljárást az igazgatási szerv elintézte volna, így a konténert a vámfelügyelet alól kivonták.

8 Az említett igazgatási szerv 2000. május 26-i levelével tájékoztatta a Boeckmans België-t, hogy az elintézés határideje már hosszabb ideje lejárt, így vámtartozás keletkezett.

9 2000. október 3-i levelében ugyanezen igazgatási szerv egyezséget javasolt a Boeckmans België számára, amely ellen ez utóbbi kifogást nyújtott be. A kifogást 2001. január 10-én elutasították.

10 A Boeckmans België vitatta, hogy köteles lenne az említett vámtartozás megfizetésére, és 2001. február 2-án a rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (antwerpeni elsőfokú bíróság) előtt keresetet indított a Belgische Staat ellen. 2001. február 8-i beadványával a Boeckmans België keresetet indított a Direct Parcel ellen az összes olyan követelés biztosítása iránt, amelyet a Belgische Staat vele szemben érvényesít.

11 A Belgische Staat viszontkeresetet indított, amelyben kérte a Direct Parcel és a Boeckmans België egyetemleges kötelezését a fizetendő vámok megfizetésére.

12 A rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen 2004. április 7-i ítéletével elutasította a Boeckmans België keresetét, és kötelezte ez utóbbit, valamint a Direct Parcelt e vámok megfizetésére.

13 2006. november 7-i ítéletével a hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni fellebbviteli bíróság) megváltoztatta az említett ítéletet. E bíróság megszűntnek nyilvánította a Belgische Staat jogát az érintett vámtartozás beszedésére, azzal az indokkal, hogy a Belgische Staat nem bizonyította az említett vámok összegének a Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdése szerinti előzetes könyvelésbe vételének megtörténtét.

14 A Belgische Staat ezért a hof van beroep te Antwerpen ezen ítélete ellen fellebbezést nyújtott be annak hatályon kívül helyezése iránt a kérdést előterjesztő bírósághoz, arra

hivatkozva, hogy az érintett vámtartozás könyvelésbe vételének hiánya vagy késedelmes könyvelésbe vétele nem akadálya annak, hogy a tartozást a vámhatóság behajtsa.

15 E körülmények között a Hof van Cassatie (Semmítőszék) az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A [Vámkódex] 221. cikke értelmében vett könyvelésbe vétel megfelel-e az [e kódex] 217. cikk értelmében vett könyvelésbe vételnek, amely abból áll, hogy a vámhatóság a vámösszeget bejegyzi a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba?

2) Ha az első kérdésre igenlő válasz adandó, hogyan kell akkor teljesíteni a [Vámkódex] 217. cikkében előírt kötelezettséget, amelynek értelmében a vámösszeget »a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba« be kell jegyezni? Kapcsolódnak-e ehhez meghatározott technikai vagy formai minimumkövetelmények, vagy [az említett cikk] a vámösszegek könyvelésbe vételének gyakorlatára vonatkozó közelebbi rendelkezések meghozatalát teljes mértékben a tagállamokra bízza, anélkül hogy ahhoz minimumkövetelményeket kapcsolna? Meg kell-e különböztetni a könyvelésbe vételt a jogosultságok lekönyvelésétől a saját források számláin a[z 1150/2000 rendelet] 6. cikke értelmében?

3) Úgy kell-e értelmezni a [Vámkódex] 221. cikkének (1) bekezdését, hogy a vámösszeg vámhatóságok általi, a megfelelő eljárások szerinti továbbítása az adósnak csak akkor tekinthető a vámösszeg adóssal való közlésének a 221. cikk (1) bekezdése

értelmében, ha a vámösszeget a vámhatóság az adóssal való közlés előtt könyvelésbe vette? Mi értendő továbbá az említett cikkben szereplő »a megfelelő eljárások szerint« fogalma alatt?

4) Ha a harmadik kérdésre igenlő válasz adandó, fennállhat-e olyan vélelem az állam javára, amelynek értelmében a vámösszeg könyvelésbe vétele annak az adóssal való közlése előtt megtörtént? Kiindulhat-e továbbá a nemzeti bíróság a vámhatóság azon nyilatkozatának helyességének vélelméből, amely szerint a vámösszeget annak az adóssal való közlése előtt könyvelésbe vették, vagy az említett hatóságnak a nemzeti bíróság előtt rendre írásbeli bizonyítékot kell szolgáltatnia a vámösszeg könyvelésbe vételéről?

5) A vámtartozás [Vámkódex] 221. cikkének (1) bekezdésében előírt könyvelésbe vételének annak az adóssal való közlését megelőzően kell-e megtörténnie a vámok beszedésére vagy utólagos beszedésére vonatkozó jog semmisségének vagy megszűnésének elkerülése esetén? Másként fogalmazva, úgy kell-e értelmezni [e cikket], hogy a vámösszeget nem lehet beszedni, ha azt a vámhatóság az adóssal a megfelelő eljárások szerint közölte, anélkül azonban, hogy azt [e hatóság] a közlés előtt könyvelésbe vette volna, és így az említett [hatóságnak] az összeg utólagos beszedése érdekében a megfelelő eljárások szerint újból tájékoztatnia kell az adóst a vámtartozás összegéről, miután azt könyvelésbe vette, és ennek [az említett cikkben] rögzített elévülési időn belül kell megtörténnie?

6) Ha az ötödik kérdésre igenlő válasz adandó: milyen következménnyel jár, ha az adós megfizeti a vámösszeget, amelyet annak előzetes könyvelésbe vétele nélkül közöltek vele? Tartozatlan fizetésnek kell-e ezt tekinteni, amelyet az adós az államtól visszakövetelhet?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

16 E kérdésekkel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság azokra már igenlő választ adott a C-477/07. sz., Gerlach & Co. ügyben 2008. július 9-én hozott végzésének 18. és 23. pontjában.

17 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a beszedendő vám összegének az e bekezdés szerinti „könyvelésbe vétele" megegyezik ezen összegnek az említett kódex 217. cikkének (1) bekezdésében meghatározott „könyvelésbe vételével".

A második kérdésről

18 E kérdés második részét illetően, amellyel a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ a Bíróságtól, hogy a Vámkódex 217. cikkének (1) bekezdése szerinti „könyvelésbe vételt" meg kell-e különböztetni a vámösszegnek az 1150/2000 rendelet 6. cikke szerinti saját forrásokról vezetett könyvelésbe való bejegyzésétől, megjegyzendő, hogy a Bíróság azt a fent hivatkozott Gerlach & Co. ügyben hozott végzésének 22. és 23. pontjában már szintén megválaszolta.

19 Noha e végzésben a Bíróság a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 88/376/EGK, Euratom határozat végrehajtásáról szóló, 1989. május 29-i 1552/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 155., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 176. o.) 6. cikke tekintetében is állást foglalt, ez a megállapítás teljes mértékben

alkalmazandó az 1150/2000 rendelet 6. cikkére, amelynek szövege lényegében megegyezik az 1552/89 rendelet 6. cikkének szövegével.

20 Következésképpen úgy tekintendő, hogy a Vámkódex 217. cikkének (1) bekezdése szerinti „könyvelésbe vételt" meg kell különböztetni a vámösszegnek az 1150/2000 rendelet 6. cikke szerinti saját forrásokról vezetett könyvelésbe való bejegyzésétől.

21 E kérdés első részével kapcsolatban, amely arra irányul, hogy a Vámkódex 217. cikke a vámösszeg könyvelésbe vétele tekintetében előír-e technikai vagy formai minimumkövetelményeket, rá kell mutatni, hogy a Vámkódex 217. cikke (1) bekezdésének első albekezdéséből az következik, hogy a könyvelésbe vétel során a vámhatóság a vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vám összegét bejegyzi a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba.

22 Az említett Vámkódex 217. cikke (2) bekezdésének megfelelően a tagállamok határozzák meg a vámösszegek könyvelésbe vételére szolgáló gyakorlati eljárásokat, amelyek eltérhetnek annak megfelelően, hogy a vámtartozás keletkezésének körülményeire tekintettel a vámhatóság bizonyos lehet-e afelől, hogy az említett összegeket megfizetik.

23 Ezért, mivel a Vámkódex 217. cikke nem határozza meg az e rendelkezés szerinti „könyvelésbe vétel" gyakorlati részletszabályait, ennek következtében a technikai vagy formai minimumkövetelményeket sem, e könyvelésbe vételt oly módon kell végrehajtani, hogy az biztosítsa, hogy a vámhatóság a vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vám pontos összegét bejegyezze a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba, annak érdekében, hogy az érintett összegek könyvelésbe vétele az adós tekintetében is pontosan történjen.

24 Továbbá a Bíróság már megállapította, hogy a tagállamok a számukra a Vámkódex 217. cikkének (2) bekezdésében biztosított mérlegelési mozgástérre tekintettel előírhatják, hogy a vámtartozásból származó vám összegének könyvelésbe vétele megtörténik az említett összegnek a hatáskörrel rendelkező vámhatóságok által – mint amilyenek a vámokról és jövedéki adókról szóló, 1978. július 6-i törvénnyel (*Belgisch Staatsblad,* 1978. augusztus 12., 9013. o.) megerősített, a vámokra és jövedéki adókra vonatkozó általános szabályok összehangolásáról szóló, 1977. július 18-i belga királyi rendelet (*Belgisch Staatsblad,* 1977. szeptember 21., 11425. o.) 267. cikkében szereplő hatóságok – az alkalmazandó vámjogszabályok megsértésének megállapítása céljából készített jegyzőkönyvbe történő feljegyzésével (a C-126/08. sz., Distillerie Smeets Hasselt és társai ügyben 2009. július 16-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-6809. o.] 25. pontja).

25 Következésképpen a fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 217. cikkének (1) bekezdése szerinti „könyvelésbe vételt” meg kell különböztetni a megállapított vámoknak az 1150/2000 rendelet 6. cikke szerinti, saját forrásokról vezetett könyvelésbe való bejegyzésétől. Mivel a Vámkódex 217. cikke nem határozza meg az e rendelkezés szerinti „könyvelésbe vétel” gyakorlati részletszabályait, ennek következtében technikai vagy formai minimumkövetelményeket sem, e könyvelésbe vételt oly módon kell végrehajtani, hogy az biztosítsa, hogy az illetékes vámhatóság a vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vám pontos összegét bejegyezze a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba, annak érdekében, hogy az érintett összegek könyvelésbe vétele az adós tekintetében is pontosan történjen.

A harmadik kérdésről

26 A Bíróság emlékeztetett arra, hogy a Vámkódex 221. cikke (1) bekezdésének szövegéből következik, hogy a könyvelésbe vételnek, amely – az említett kódex 217. cikkének (1) bekezdése értelmében – a vámösszegnek a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba a vámhatóságok által való bejegyzését jelenti, szükségszerűen meg kell előznie a behozatali vagy kiviteli vámok összegének az adóssal

történő közlését (lásd többek között a C-124/08. és C-125/08. sz., Snauwaert és társai egyesített ügyekben 2009. július 16-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-6793. o.] 21. pontját).

27 A könyvelésbe vételnek és a vámösszeg közlésének időrendjét – amelyet a Vámkódex VII. címe 3. fejezetének, úgymint „A vámtartozás összegének könyvelése és közlése az adóssal" című 1. szakasza is megerősít – ugyanis tiszteletben kell tartani annak érdekében, hogy a megfizetésért felelős személyek ne részesüljenek eltérő bánásmódban, és ne sérüljön a vámunió harmonikus működése (lásd többek között a fent hivatkozott Snauwaert és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 22. pontját).

28 A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a vámhatóságok a megfelelő eljárások szerint joghatályosan csak úgy közölhetik az adóssal a fizetendő behozatali és kiviteli vám összegét, ha e vámok összegét az említett hatóságok korábban könyvelésbe vették (lásd többek között a fent hivatkozott Snauwaert és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 23. pontját).

29 A Bíróság korábban azt is kimondta, hogy a tagállamoknak nem kell elfogadniuk a behozatali vagy kiviteli vám összegének az adóssal való közlése módjára vonatkozó speciális eljárási szabályokat, ha az említett közlés tekintetében alkalmazhatók azok az általános hatályú belső eljárási szabályok, amelyek biztosítják az adós megfelelő tájékoztatását, és lehetővé teszik számára, hogy az ügy teljes ismeretében gondoskodjon jogainak védelméről (a C-201/04. sz. Molenbergnatie-ügyben 2006. február 23-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2049. o.] 54. pontja).

30 Következésképpen a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a vámhatóságok a megfelelő eljárások szerint joghatályosan csak úgy közölhetik az adóssal a fizetendő behozatali

és kiviteli vám összegét, ha e vámok összegét az említett hatóságok korábban könyvelésbe vették. A tagállamoknak nem kell elfogadniuk az említett vám összegének az adóssal való közlése módjára vonatkozó különös eljárási szabályokat, ha e közlés tekintetében alkalmazhatók azok az általános hatályú belső eljárási szabályok, amelyek biztosítják az adós megfelelő tájékoztatását, és lehetővé teszik számára, hogy az ügy teljes ismeretében gondoskodjon jogainak védelméről.

A negyedik kérdésről

31 E kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, kiindulhat-e a nemzeti bíróság a vámhatóság azon nyilatkozatára vonatkozó vélelemből, amely szerint a vámösszeget annak az adóssal való közlése előtt könyvelésbe vették, vagy pedig a közösségi jog értelmében az említett hatóság köteles a nemzeti bíróság előtt rendre írásbeli bizonyítékot szolgáltatni a vámösszeg könyvelésbe vételéről.

32 E tekintetben nem vitatott, hogy a közösségi jog a vámtartozásnak a Vámkódex 217. cikke szerinti „könyvelésbe vételével” kapcsolatos bizonyítási teher vonatkozásában nem tartalmaz különös rendelkezést.

33 Márpedig vonatkozó közösségi szabályozás hiányában a hatáskörrel rendelkező bíróságok meghatározása és a közösségi jog közvetlen hatályára alapított jogok védelmét a jogalanyok számára biztosító keresetekre vonatkozó eljárási szabályok kialakítása az egyes tagállamok nemzeti jogrendszerének feladata, e szabályok azonban

egyrészt nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló tagállami jogi keresetekre vonatkoznak (az egyenértékűség elve), másrészt nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a közösségi jogrend által biztosított jogok érvényesítését (a tényleges érvényesülés elve) (lásd különösen az 526/04. sz. Laboratories Boiron ügyben 2006. szeptember 7-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-7529. o.] 51. pontját, valamint a C-478/07. sz. Budějovický Budvar ügyben 2009. szeptember 8-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-7721. o.] 88. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

34 E megfontolások érvényesek a közösségi jog megsértésével kapcsolatos jogvitákra vonatkozó keresetekre alkalmazandó bizonyítási szabályok – különösen a bizonyítási teher megosztására vonatkozó szabályok – tekintetében is (lásd többek között a C-55/07. sz. Arcor-ügyben 2008. április 24-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-2931. o.] 191. pontját).

35 A tényleges érvényesülés elvének biztosítása érdekében a nemzeti bíróságnak, amennyiben megállapítja, hogy az a körülmény, hogy az adósság könyvelésbe vételének hiányában az adósnak kell viselnie a bizonyítási terhet, gyakorlatilag lehetetlenné teheti vagy rendkívül megnehezítheti az ilyen bizonyíték szolgáltatását, különösen mivel olyan adatokra vonatkozik, amelyekkel az adós nem rendelkezhet, a nemzeti jog alapján rendelkezésére álló valamennyi eljárásjogi eszközt igénybe kell vennie, köztük a szükséges bizonyításfelvétel elrendelését, ideértve azt is, hogy a feleket vagy a jogvitában részt vevő harmadik személyeket felhívhatja valamely irat vagy okirat bemutatására (lásd analógia útján a fent hivatkozott Laboratoires Boiron ügyben hozott ítélet 55. pontját).

36 Következésképpen a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a tényleges érvényesülés elvének és az egyenértékűség elvének tiszteletben tartása esetén a közösségi joggal nem ellentétes, ha a nemzeti bíróság a vámhatóság azon

nyilatkozatára vonatkozó vélelemből indul ki, amely szerint a behozatali és kiviteli vámok összegét annak az adóssal való közlése előtt a Vámkódex 217. cikke értelmében „könyvelésbe vették”.

Az ötödik kérdésről

37 Azon kérdést illetően, amely a vámtartozásnak az adóssal való közlését megelőző könyvelésbe vételének hiánya következményeire vonatkozik, a Bíróság kimondta, hogy a Vámkódex 221. cikke (1) bekezdésének a tagállami vámhatóságok általi megsértése ugyan akadálya lehet a jogszabály szerinti vámösszeg vagy a késedelmi kamatok beszedésének, ugyanakkor az ilyen jogsértésnek semmilyen következménye nincs e vámok fennállására (lásd többek között a C-247/04. sz. Transport Maatschappij Traffic ügyben 2005. október 20-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-9089. o.] 28. pontját).

38 Ebből következően a vámhatóságnak továbbra is lehetősége van ezen összeg ismételt közlésére a Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételek betartásával (a fent hivatkozott Gerlach & Co. ügyben hozott végzés 28. pontja).

39 Következésképpen az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a behajtandó vámösszeg közlése előtt az érintett tagállam vámhatóságának ezen összeget könyvelésbe kell vennie, és a Vámkódex 217. cikkének (1) bekezdése szerinti könyvelésbe vétel hiányában az említett összeget e hatóság nem követelheti, lehetősége van azonban ugyanezen

összeg ismételt közlésére a Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételek és a vámtartozás keletkezésekor hatályos elévülési időre vonatkozó szabályok betartásával.

A hatodik kérdésről

40 A Bíróság korábban már kimondta, hogy a behozatali vagy kiviteli vámok összege akkor is „jogszabály szerinti" marad a Vámkódex 236. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében, ha ezt az összeget nem e rendelet 221. cikke (1) bekezdésének megfelelően közölték az adóssal (a fent hivatkozott Transport Maatschappij Traffic ügyben hozott ítélet 29. pontja).

41 E megfontolások abban az esetben érvényesek, amikor e vámösszeget közölték ugyan az adóssal, azonban ezt a közlést nem előzte meg ugyanezen összeg könyvelésbe vétele.

42 Ilyen esetben, amint azt a Bíróság a jelen ítélet 39. pontjában leszögezte, a vámhatóságnak lehetősége van az említett összeg ismételt közlésére a Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételek és a vámtartozás keletkezésekor hatályos, elévülési időre vonatkozó szabályok betartásával.

43 Ha azonban az ilyen közlés a Vámkódex 221. cikkének (3) bekezdésében előírt határidő lejárta miatt már nem lehetséges, a tartozás elévül, és így e kódex 233. cikke értelmében megszűnik (a fent hivatkozott Molenbergnatie-ügyben hozott ítélet 40. és 41. pontja).

44 Ilyen helyzetben az adós főszabály szerint kérheti e vámtartozás címén fizetett összegek visszatérítését.

45 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a valamely tagállamban a közösségi jog szabályainak megsértésével kivetett adók visszatérítéséhez való jog a Bíróság által értelmezett közösségi rendelkezések által a jogalanyok számára biztosított jogból ered, és azt kiegészíti. A tagállam tehát főszabály szerint köteles a közösségi jog szabályainak megsértésével kivetett adók visszatérítésére (lásd többek között a C-524/04. sz. Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation ügyben 2007. március 13-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-2107. o.] 110. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

46 A jogalap nélkül kivetett adókra vonatkozó közösségi szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata, hogy kijelölje a hatáskörrel rendelkező bíróságokat, és meghatározza az azon jogok védelmének biztosítását szolgáló keresetek eljárási szabályait, amelyek a közösségi jogból erednek a jogalanyok számára, azzal, hogy e szabályok egyfelől nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló nemzeti keresetekre vonatkoznak (az egyenértékűség elve), és másfelől nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a közösségi jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd többek között a fent hivatkozott Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation ügyben hozott ítélet 111. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

47 A fenti megfontolásokra tekintettel a hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a behozatali vagy kiviteli vámok összege akkor is „jogszabály szerinti” marad a Vámkódex 236. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében, ha ezt az összeget az ugyanezen kódex 221. cikkének (1) bekezdése szerinti előzetes könyvelésbe vétel nélkül közölték az adóssal, azonban ha az említett kódex 221. cikkének (3) bekezdésében megállapított határidő lejárta miatt az ilyen közlés már nem lehetséges, az adós főszabály szerint kérheti a tagállam által vele szemben kivetett ezen összeg visszatérítését.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 221. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a beszedendő vám összegének az e bekezdés szerinti „könyvelésbe vétele" megegyezik ezen összegnek az említett kódex 217. cikkének (1) bekezdésében meghatározott „könyvelésbe vételével".

2) A 2913/92 rendelet 217. cikkének (1) bekezdése szerinti „könyvelésbe vételt" meg kell különböztetni a megállapított vámoknak a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 94/728/EK, Euratom határozat végrehajtásáról szóló, 2000. május 22-i 1150/2000/EK, Euratom tanácsi rendelet 6. cikke szerinti, saját forrásokról vezetett könyvelésbe való bejegyzésétől. Mivel a 2913/92 rendelet 217. cikke nem határozza meg az e rendelkezés szerinti „könyvelésbe vétel" gyakorlati részletszabályait, ennek következtében a technikai vagy formai minimumkövetelményeket sem, e könyvelésbe vételt oly módon kell végrehajtani, hogy az biztosítsa, hogy az illetékes vámhatóság a vámtartozásból származó behozatali vagy kiviteli vám pontos összegét

bejegyezze a könyvelési nyilvántartásba vagy más ezzel egyenértékű adathordozóba, annak érdekében, hogy az érintett összegek könyvelésbe vétele az adós tekintetében is pontosan történjen.

3) A 2913/92 rendelet 221. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a vámhatóságok a megfelelő eljárások szerint joghatályosan csak úgy közölhetik az adóssal a fizetendő behozatali és kiviteli vám összegét, ha e vámok összegét az említett hatóságok korábban könyvelésbe vették. A tagállamoknak nem kell elfogadniuk az említett vám összegének az adóssal való közlése módjára vonatkozó különös eljárási szabályokat, ha e közlés tekintetében alkalmazhatók azok az általános hatályú belső eljárási szabályok, amelyek biztosítják az adós megfelelő tájékoztatását, és lehetővé teszik számára, hogy az ügy teljes ismeretében gondoskodjon jogainak védelméről.

4) A tényleges érvényesülés elvének és az egyenértékűség elvének tiszteletben tartása esetén a közösségi joggal nem ellentétes, ha a nemzeti bíróság a vámhatóság azon nyilatkozatára vonatkozó vélelemből indul ki, amely szerint a behozatali és kiviteli vámok összegét annak az adóssal való közlése előtt a 2913/92 rendelet 217. cikke értelmében „könyvelésbe vették".

5) A 2913/92 rendelet 221. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a behajtandó vámösszeg közlése előtt az érintett tagállam vámhatóságának ezen összeget könyvelésbe kell vennie, és a 2913/92 rendelet 217. cikkének (1) bekezdése szerinti könyvelésbe vétel hiányában az említett összeget e hatóság nem követelheti, lehetősége van azonban ugyanezen összeg ismételt közlésére a 2913/92 rendelet 221. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételek és a vámtartozás keletkezésekor hatályos, elévülési időre vonatkozó szabályok betartásával.

6) A behozatali vagy kiviteli vámok összege akkor is „jogszabály szerinti” marad a 2913/92 rendelet 236. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében, ha ezt az összeget az ugyanezen rendelet 221. cikkének (1) bekezdése szerinti előzetes könyvelésbe vétel nélkül közölték az adóssal, azonban ha az említett rendelet 221. cikkének (3) bekezdésében megállapított határidő lejárta miatt az ilyen közlés már nem lehetséges, az adós főszabály szerint kérheti a tagállam által vele szemben kivetett ezen összeg visszatérítését.

Aláírások